

Bağımsız Denetim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

15 Haziran 2024 Tarihli Resmi Gazete Sayı: 32577 Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumundan: MADDE 1- 26/12/2012 tarihli ve 28509 sayılı...

Bağımsız Denetim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

Tarih: 15 Haziran 2024
15 Haziran 2024 Tarihli Resmi Gazete

Sayı: 32577

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumundan:

MADDE 1- 26/12/2012 tarihli ve 28509 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan [Bağımsız Denetim Yönetmeliğinin](#) 2 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Kararname” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve ilgili mevzuat” ibaresi ve “çerçevesinde” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya ihtiyari olarak” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 2- Aynı Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “bağımsız denetçilerden” ibaresi “bağımsız denetçiler ile denetim prosedürlerini uygulayan diğer kişilerden” şeklinde, (e) bendinde yer alan “kalite kontrol” ibaresi “kalite yönetim” şeklinde, (j) bendinde yer alan “kontrol” ibaresi “yönetim” şeklinde ve aynı

bentte yer alan "oluşturacakları" ibaresi "tasarlayacakları, uygulayacakları ve işletecekleri" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3- Aynı Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan "uyarınca" ibarelerinden sonra gelmek üzere "veya ihtiyari olarak" ibareleri eklenmiştir.

MADDE 4- Aynı Yönetmeliğin 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde yer alan "ya da tüzel kişilikte ortak, kilit yönetici veya denetçi" ibaresi "denetçi, ortak ya da kilit yönetici" şeklinde ve aynı fıkranın (j) bendinde yer alan "kontrol" ibaresi "yönetim" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 5- Aynı Yönetmeliğin 14 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiş, aynı maddenin ikinci fıkrasında yer alan "bilgi" ibaresinden önce gelmek üzere "beyan," ibaresi eklenmiş ve aynı maddenin üçüncü fıkrasının (f) bendinde yer alan "kontrol" ibaresi "yönetim" şeklinde değiştirilmiştir.

"h) Terör örgütleriyle iltisaklı veya irtibatlı olmaması,"

MADDE 6- Aynı Yönetmeliğin 16 ncı maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, aynı maddenin dördüncü fıkrasına " "sigortacılık ve özel emeklilik" " ibaresinden sonra gelmek üzere "ve "sürdürülebilirlik" " ibaresi eklenmiş, aynı maddenin beşinci fıkrasının ilk cümlesinde yer alan "(ç) bendinde" ibaresi "(ç), (d), (e) bentlerinde belirtilen konulardan, sürdürülebilirlik alanından yetkilendirilmek isteyenler (f) ve (g) bentlerinde" şeklinde değiştirilmiş ve aynı fıkranın ikinci cümlesinde yer alan "fıkranın (ç) bendinde" ibaresi "fıkroda" şeklinde değiştirilmiştir.

"(3) Denetçilik sınavı, aşağıdaki ana konuları kapsar;

a) Türkiye Muhasebe Standartları,

b) Türkiye Denetim Standartları,

c) Kurumsal Yönetim İlkeleri ve Finansal Yönetim,

- ç) Sermaye Piyasası Mevzuatı,
- d) Bankacılık Mevzuatı,
- e) [Sigortacılık](#) ve Özel Emeklilik Mevzuatı,
- f) Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporlaması,
- g) Sürdürülebilirlik Denetimi.”

MADDE 7- Aynı Yönetmeliğin 17 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “uyarı, idari para cezası, faaliyet izninin askıya alınması, iptali” ibaresi “ikaz, uyarı, faaliyetin kısıtlanması, faaliyet izninin askıya alınması, faaliyet izninin iptali, idari para cezası” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 8- Aynı Yönetmeliğin 19 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “kontrol” ibaresi “yönetim” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 9- Aynı Yönetmeliğin 20 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kalite yönetim sisteminin tasarlanması, uygulanması ve işletilmesi

MADDE 20- (1) Denetim kuruluşları ve denetim üstlenen bağımsız denetçiler faaliyetlerini, asgari şartları Kurumca belirlenen bir [kalite yönetim](#) sistemi çerçevesinde yürütmek zorundadır. Bu sistemin uygulanmasında ve etkin bir şekilde işletilmesinde, Kurum düzenlemelerine göre tasarlanarak Kuruma bildirilen [kalite yönetim](#) sistemine ilişkin yazılı politika ve süreçlere uyulur. Söz konusu politika ve süreçler Kurum düzenlemelerine paralel bir şekilde güncellenerek uygulanır ve etkin bir şekilde işletilir.

(2) Denetim kuruluşunun ve denetim üstlenen bağımsız denetçinin kalite yönetim sistemine ilişkin yazılı politika ve süreçleri ile bunların tasarlanmasında esas alınan Kurum düzenlemesi arasında farklılık olması durumunda veya içinde

bulunulan koşullara özgü sebeplerle, denetim kuruluşunun ve denetim üstlenen bağımsız denetçinin yazılı politika ve süreçleri dışındaki bir uygulamanın Kurum düzenlemesine uyum bakımından daha uygun görüldüğü hallerde, söz konusu yazılı politika ve süreçlerin dışına çıkılabilir. Bu durumun ve nedeninin denetçi tarafından yazılı olarak denetim kuruluşuna veya denetim üstlenen bağımsız denetçiye sunulması ve saklanması gerekir.”

MADDE 10- Aynı Yönetmeliğin 35 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “kontrol” ibaresi “yönetim” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 11- Aynı Yönetmeliğin 36 ncı maddesinin ikinci fıkrasının (i) bendi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“i) Kalite yönetim sisteminin tanıtımı ve bu sistemin etkin olarak işlediğine dair denetim kuruluşu yönetiminin beyanı ile sistemde önceki yıla göre bir değişiklik yapıldıysa değişikliğin mahiyeti,”

MADDE 12- Aynı Yönetmeliğin 39 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) İnceleme ve denetimler, ihbar ve şikâyetler ya da diğer kurum ve kuruluşların bildirimleri sonucunda, yaptıkları denetim çalışmaları ve faaliyetleriyle, 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye, Türk Ticaret Kanununda yer alan denetime ilişkin hükümlere ve Kurum düzenlemelerine aykırı hareket ettikleri tespit edilenlere, aykırılıkların mahiyetine bağlı olarak Kurul kararıyla ikaz, uyarı, faaliyetin kısıtlanması, faaliyet izninin askıya alınması ve faaliyet izninin iptali yaptırımları uygulanır. Yaptırımların içeriği aşağıda belirtilen şekildedir:

a) İkaz, mevzuata aykırılıkları nedeniyle faaliyetlerinde daha dikkatli davranması gerektiği hususunun denetim kuruluşları ve denetçilere bildirilmesidir.

b) Uyarı, faaliyetlerinde düzeltilmesi gereken mevzuata aykırılıkların bulunduğu hususunun denetim kuruluşları ve denetçilere bildirilmesidir.

c) Faaliyetin kısıtlanması, denetim kuruluşlarının yetkili oldukları alanların, denetim üstlenenlerin üstlenebilecekleri denetimlerin, sorumlu denetçilerin sorumlu denetçilik görevlerinin belirlenen süreyle sınırlandırılmasıdır.

ç) Faaliyet izninin askıya alınması, denetim kuruluşlarının ve denetçilerin faaliyet izinlerinin belirlenen süreyle askıya alınmasıdır.

d) Faaliyet izninin iptali, denetim kuruluşlarının ve denetçilerin faaliyet izinlerinin süresiz olarak iptal edilmesidir.”

MADDE 13- Aynı Yönetmeliğe 39 uncu maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“İkaz

MADDE 39/A- (1) Aşağıda belirtilen aykırılıklarda bulunulduğunun tespit edilmesi halinde, denetim kuruluşlarına veya denetçilere ikaz yaptırımını uygulanır:

a) Denetimlerde uyarı yaptırımını gerektirmeyecek biçimde TDS'ye aykırı hareket edilmesi.

b) 21 inci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen yazılı taahhüdün alınmamış olması.

c) Bu maddede yer almamakla birlikte diğer ilgili mevzuatta ikaz yaptırımını gerektiren benzer durumların tespit edilmesi.”

MADDE 14- Aynı Yönetmeliğin 40 ıncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Aşağıda belirtilen aykırılıklarda bulunulduğunun tespit edilmesi halinde, denetim kuruluşlarına veya denetçilere uyarı

yaptırımını uygulanır:

a) Denetim faaliyetinin, fiilin ağırlığına göre daha ağır bir yaptırım gerektirmeyen şekilde, TDS'ye aykırı olarak yürütülmesi.

b) Bağımsızlığı tehdit eden hususlara ilişkin gerekli önlemlerin alınmaması ve bunlara ilişkin değerlendirmelerin kayda geçirilmemesi.

c) 20 nci maddede belirtilen kalite yönetim sisteminin tasarlanmaması, uygulanmaması veya etkin bir şekilde işletilmemesi.

ç) 25 inci maddede öngörülen sürekli eğitim programlarını tamamlamayanların denetçi olarak faaliyet göstermesi veya denetim ekiplerinde görevlendirilmesi.

d) 29 uncu madde hükümlerine aykırı hareket edilmesi.

e) 33 üncü maddede belirtilen mesleki sorumluluk sigortasının yaptırılmaması.

f) 35 inci maddede belirtilen saklama hükümlerine aykırı hareket edilmesi veya mezkur maddede belirtilen ibraz yükümlülüklerinin süresinde yerine getirilmemesi.

g) 36 nci maddede belirtilen şekilde şeffaflık raporunun hazırlanmaması, zamanında Kuruma bildirilmemesi veya yayımlanmaması.

ğ) 37 nci madde hükümlerine aykırı hareket edilmesi.

h) Kuruma yapılacak bildirimlerin zamanında, tam ve doğru olarak yerine getirilmemesi.

ı) Kurumca belirlenen ücret tarifesine uyulmaması.

i) Denetim raporlarının süresi içerisinde tamamlanarak ilgili yerlere teslim edilmemesi.

j) Bu maddede yer almamakla birlikte diğer ilgili mevzuatta uyarı yaptırımını gerektiren benzer durumların tespit edilmesi.”

MADDE 15- Aynı Yönetmeliğe 40 ıncı maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Faaliyetin kısıtlanması

MADDE 40/A- (1) Aşağıda belirtilen aykırılıklarda bulunulduğunun tespit edilmesi halinde, denetim kuruluşlarına ve denetçilere fiilin ağırlığı dikkate alınarak, iki yılı geçmemek üzere Kurul kararıyla belirlenen süreyle faaliyetin kısıtlanması yaptırımını uygulanır:

a) Denetim faaliyetinin, fiilin ağırlığına göre faaliyet izninin askıya alınmasını gerektirmeyen şekilde, TDS’ye aykırı olarak yürütülmesi.

b) 23 üncü maddede belirtilen reklam yasağına uyulmaması.

c) 24 üncü madde hükümlerine aykırı hareket edilmesi.

ç) Bu maddede yer almamakla birlikte diğer ilgili mevzuatta faaliyetin kısıtlanması yaptırımını gerektiren benzer durumların tespit edilmesi.

(2) Faaliyetin kısıtlanması yaptırımını; denetim ekiplerinde sorumlu denetçi olarak görev alınmasının, denetim faaliyetinde bulunulabilecek denetim alanı yetkisinin veya belirlenen ölçütleri haiz işletmelerin denetimlerinin üstlenilmesinin kısıtlanması şeklinde uygulanır. Denetimi üstlenilemeyecek işletmelerin belirlenmesi, işletmelerin; faaliyet alanları, büyüklükleri, uyguladıkları finansal raporlama çerçeveleri ölçütlerinden bir veya birden fazlası esas alınarak yapılır.”

MADDE 16- Aynı Yönetmeliğin 41 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi yürürlükten kaldırılmış, (f) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bentler eklenmiş ve diğer bent buna göre teselsül ettirilmiştir.

“g) 28 inci madde uyarınca görevlendirilmesi uygun görülenler dışında sorumlu denetçi görevlendirilmesi,

ğ) 35 inci maddede belirtilen ibraz yükümlülüklerinin yerine getirilmemesi,”

MADDE 17- Aynı Yönetmeliğin 42 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan (d) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve diğer bent buna göre teselsül ettirilmiştir.

“e) 43 üncü maddenin sekizinci fıkrasına aykırı hareket edilmesi.”

MADDE 18- Aynı Yönetmeliğin 43 üncü maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, sekizinci fıkrasına birinci cümleden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş, dokuzuncu fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“(3) Kurul fiilin ağırlığını dikkate alarak, gerekçesini belirtmek suretiyle daha hafif bir yaptırım uygulamaya yetkilidir.”

“Faaliyet izni kısıtlananlar ise kısıtlama kararına aykırı hareket edemezler.”

“(9) Aşağıdaki hallerde Kurul tarafından denetim kuruluşu veya denetçinin denetim faaliyeti en fazla bir yıl süreyle durdurulabilir:

a) 22/11/2001 tarihli ve [4721 sayılı Türk Medeni Kanunu](#) uyarınca gaiplik, temyiz kudretinin kaybedilmesi, kısıtlılık ve benzeri haller ile denetçinin fiil ehliyetini kaybetmesi veya denetim kuruluşunun faaliyetinin fiilen veya kayden sona ermesi veya hakkında mahkeme tarafından bir tedbir kararı verilmiş olması sonucu, denetim faaliyetinin yürütülmesinin sonradan imkânsız hale gelmesi.

b) Kurumca yapılan gözetim faaliyetleri çerçevesinde veya ihbar, şikayetler ve diğer kurumlardan gelen bildirimlerle

ilgili olarak yapılan ilk değerlendirmeler sonucunda, faaliyet izninin askıya alınmasını veya iptal edilmesini gerektiren durum nedeniyle, denetim kuruluşunun veya denetçinin faaliyete devam etmesinin telafisi zor ve imkansız zararlara yol açacağı ihtimalinin bulunması.”

“(10) Durdurma süresi içerisinde gerekli idari işlemin tesisi veya faaliyetin durdurulmasına sebep olan halin sona ermesi durumunda sürenin dolması beklenilmeksizin durdurma kararı kaldırılır.

(11) Faaliyet izninin iptali hali hariç olmak üzere, idari yaptırım uygulanmasına karar verilen durumlarda aykırılığı gerçekleştirenlere sürekli eğitim yükümlülüğüne ilave eğitim yükümlülüğü getirilebilir.”

MADDE 19- Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 20- Bu Yönetmelik hükümlerini Kurum Başkanı yürütür.